

## **Abstrakt**

Tato diplomová práce zkoumá dvě mtDNA haploskupiny eurasijského původu, jež se vyskytují v převážné míře u Fulbů, pastevců afrického sahelu. Na prvotní analýzu bylo využito 544 vzorků nepříbuzných fulbských jedinců. Tyto vzorky byly klasifikovány na základě hypervariabilního segmentu I (HVS-I) mtDNA do haploskupin a následně byly pro celogenomové sekvenování mtDNA vybrány konkrétní eurasijské haplotypy. Obdržené mitogenomy byly zařazeny do fylogenetických stromů a datovány. Ukázalo se, že patří do haploskupin U5b1b1b a H1ca1a s pravděpodobným původem na Pyrenejském poloostrově, zřejmě ve frankokantaberském refugiu, kde vznikli jejich předkové v pozdním glaciálu až v první polovině holocénu. Ti následně migrovali přes Gibraltarskou úžinu do severní Afriky a na Saharu, kde se utvářela proto-fulbská pastevecká populace. Lze také předpokládat, že jedna její část přišla do Afriky z Blízkého východu společně s hovězím dobytkem. V druhé polovině holocénu migrovala tato pastevecká populace z vysychající Sahary do sahelu. Patrně kvůli malému počtu migrujících žen byly do ní přijaty i ženy z lokálních subsaharských populací, což vysvětluje majoritní zastoupení západoafrických mtDNA haploskupin u dnešních Fulbů. Haploskupiny U5b1b1b a H1ca1a ale již zůstaly izolovány v jejich populaci.